

unicef

för alla barn

A dimly lit room with two young women sitting on a bed. Both are looking at their smartphones. The woman on the right is wearing large headphones. The room is dark, with light coming from a window or door in the background. The overall mood is quiet and focused on technology.

Barnkonventionen

Artikel 12

Cecilia Åhl, Jonas Karlsson och Shanti Ingeström

Handbok för barns delaktighet och inflytande

TEORI OCH PRAKTIK FÖR NYFIKNA LÄSARE SOM VILL LÄRA SIG MER OM VÄRDET AV BARNETS PERSPEKTIV

INNEHÅLL

Del 1 Teori

- Barnets rättigheter som utgångspunkt
- Betydelsen av delaktighet och inflytande
- Modeller för barns delaktighet och inflytande

Del 2 Riktlinjer

Barnanpassat förhållningssätt

- Praktiska förutsättningar och mål styr metodval
- Nio krav som kvalitetssäkrar processer för barns delaktighet och inflytande
- Skapa trygga möten och samtal
- Att tänka på vid oro för ett barn

Del 3 Metoder

Praktiska metoder för barns delaktighet och inflytande

- Kom ihåg barnets perspektiv
- Metoder för introduktion
- Metoder för reflektion och diskussion
- Metoder för interaktion och kreativitet
- Metoder för opinion och påverkan
- Metoder utifrån engagemang
- Metoder för att samla information

Del 4 Läsanvisningar

Tips för mer information om barns delaktighet och inflytande

Bilaga 1 Barnkonventionens artiklar i kort version

54 RÄTTIGHETER MED 4 GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter utifrån barnets ålder och mognad.

BARNKONVENTIONEN

ANSVAR & UPPFÖLJNING

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

- Är alla barn välkomna till vår verksamhet?
- Vilka är med?
- Vilka saknar vi?
- Hur välkomnar vi barn?
- Behövs särskild anpassning?
- Vem är ansvarig för hur vi når ut och möter barn?

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

- Hur gör vi för att fatta beslut och driva verksamhet som är bäst för barn?
- Vad är vi bra på?
- Vad kan vi utveckla?
- Vem är ansvarig för att besluten blir bäst för barn?
- Vad gör vi om vi tycker olika?

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

- Är vår verksamhet trygg för barn?
- Hur ser det ut i vår verksamhet vad gäller kränkningar och övergrepp?
- Vet vi hur barn upplever det?
- Finns det saker vi behöver ta reda på?
- Hur gör vi när vi får kännedom om att ett barn far illa?
- Vem ansvarar för åtgärder?

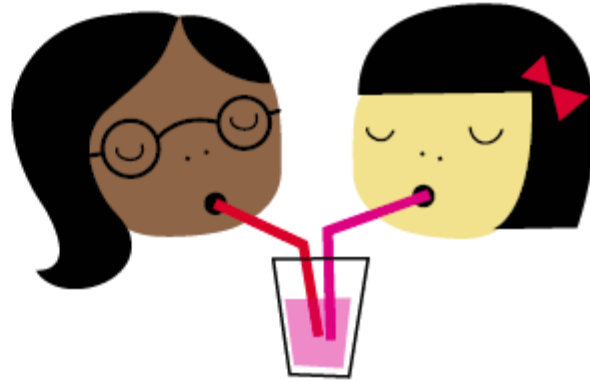
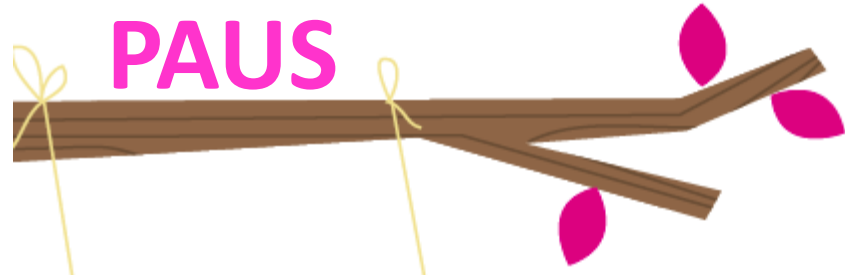
Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter utifrån barnets ålder och mognad.

- Kring vilka saker kan och får barn vara med och bestämma?
- Hur ger vi barn inflytande och delaktighet?
- På vilket sätt lyssnar vi på barn?
- Vem är ansvarig för att samla in barns röster och åsikter?

DISKUSSION

- Hur funkar det i er verksamhet vad gäller barns delaktighet och inflytande?

PAUS

BETYDELSEN AV DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Värdet av att göra barn delaktiga

- Kunskap
- Effektivitet
- Engagemang
- Egenmakt
- Demokrati
- Fostran

Utmaningar för barns delaktighet

- Barn är olika
- Barns sårbarhet
- Vuxnas definitionsmyndighet
- Kortsiktiga projekt och intressekonflikter
- Barndomens övergående natur
- Barn som representanter

PRAKTISKA METODER FÖR BARNNS DELAKTIGHET OCH INLYTANDE

Metoder för introduktion

Icebreaker
In- och utcheckning
Uttryckskort
Frågesport
Oavslutade meningar

Metoder för reflektion och diskussion

Slide
På linjen
Alla som
Fyra hörn

Metoder för interaktion och kreativitet

Open Space
Forumspel
Rollspel
Kreativt skapande
Skrivprocesser

Metoder för opinion och påverkan

Voices of Youth- plattform för ungas röster
Urval och förslag på aktioner
Åsikts- och påverkanstorg
Barnråd- och ungdomsgrupper
Medborgardialog

Metoder utifrån engagemang

Medborgarförslag
Projekt
Styrelseuppdrag

Metoder för att samla information

Självskatning
Intervju
Enkät

Praktiska förutsättningar och mål styr metodval

- Vad är syftet med att ge barn inflytande och delaktighet?
- Till vem vänder vi oss? Undanröj eventuella hinder så att alla kan delta
- Hur ser våra förutsättningar ut?

Bra att tänka på

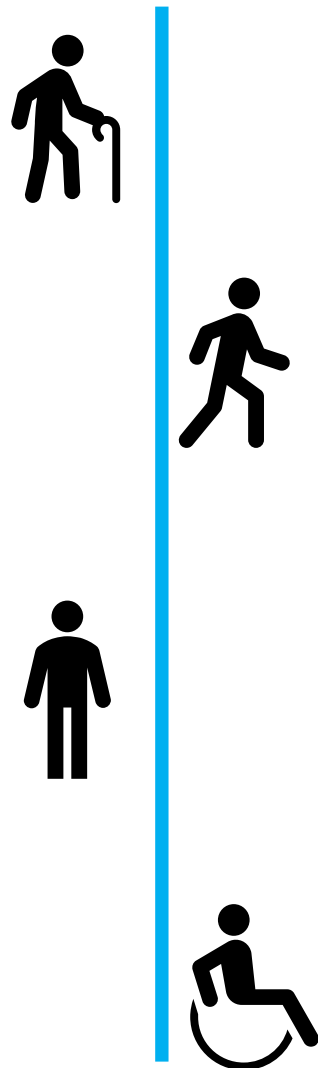
- Barnen väljer själva om de vill delta eller inte, uttrycka sig eller inte
- Var noga med att skapa trygghet och positiv atmosfär
- Uppmuntra, peppa och utmana barnen till utveckling

Att tänka på vid oro för ett barn

- Vid akuta situationer med fara för liv, egendom eller miljö kontakta SOS Alarm på telefonnummer 112.
- Brott anmäls till polisen. Vid akuta situationer till 112, annars 114 14.
- Om du känner oro eller misstänker att ett barn far illa ska det anmälas till socialtjänsten som utreder barnets behov av skydd och stöd.

En talang jag har...

100%

0%

REFLEKTION & DISKUSSION

”FYRA HÖRN”

En del tror att yngre barn inte kan vara med och bestämma, och att det nog är bättre att bjuda in tonåringar att delta när barn ska få tycka till om något. Hur tänker du kring att vissa barn anses vara för unga?

- 1 Att det verkar stämma, yngre barn kan inte lika mycket som äldre barn
- 2 Att det handlar mer om vem just det barnet är, än hur gammalt barnet är
- 3 Att yngre barn kan bestämma om vissa saker
- 4 Eget alternativ

DISKUSSION

- Vad tar ni med er från ikväll som påverkar ert uppdrag?

TACK!

UNICEF SVERIGE

08-692 25 00

unicef@unicef.se

unicef

för alla barn